

de Jordi Teixidor

snw

mag

14/12/05 - 15/01/06

Sala Beckett

Dins el cicle L'Alternativa dels 70

Magnus

de Jordi Teixidor

Direcció Oriol Broggi

Del 14/12/05 al 15/01/06

1. Si Magnus no hagués estat un dels homes més rics del món, per a nosaltres la seva història seria poc interessant. Ens cal creure que aquest home no deixa de ser algú com nosaltres. Voldríem creure que és més feliç que nosaltres, un model a seguir. Però no ho sabem del cert. En aquest món nostre, la fita de tots és tenir diners, poder... I a triomfar! Per ser feliços, és clar. I Magnus ha triomfat, però no està bé. No és feliç.

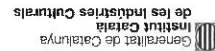
2. Magnus està sol. Terriblement sol. Té al seu voltant els col·laboradors, el govern de la nació, el Vaticà, la banca, les màfies, el luxe.... TOT! Però no té la seva filla. I això és terrible. Quin espai més idoni que el del teatre -l'actor envoltat de gent desoconeguda que el mira però no li diu res- per explicar aquesta bonica història.

3. El món de *Magnus* està plantejat a mig camí entre el naturalisme i la faula poètica. I aquests dies, quan escric això, em trobo embrancat a desxifrar les claus que em permetin arribar a aquest terme mitjà. Un espai de trobada molt preciós per al teatre, crec.

Espero que ens en sortim i arribem a bon port.

Oriol Broggi Rull

MANNERS →

TEMPORADA ALTA 2005
FESTIVAL INTERNACIONAL DE TEATRE

Amb la col·laboració de:

Sala subvencionada per:

Sala Beckett

Direcció de Gabriela Izcoovich

El Mar, de Maria Fasce

Del 25/01 - 05/02/06

Dansa contemporània

La Porta Hivern 2006

19, 20, 21/01/06

Avanç de programació

Servel de bar i cafeteria

www.salabeckett.com

info@salabeckett.com

Fax: 93 219 79 27

Telèfon: 93 284 53 12

08024 Barcelona

Carrer Aigu de Dalt, 55 bis

Sala Beckett

Telèfon: 902 10 12 12

Caixa Catalunya i Tel-Entrada

Venda d'entrades a la taquilla de la sala,

Dies 24/12 i 31/12 no hi ha funció

i dimenges a les 19 h

Horari: de dimecres a dissabte a les 22 h

Estudiants i jubilats: 25% de descompte

Preu per espectacle: 16 euros

>> Fitxa artística

Magnus

Hermann Bonnín

Grace

Lluïsa Castell

Marco Petitjean

Pep Jové

Verona/Guardià

Pere Ventura

Hoffman/Damiani

Xavier Ruano

Minos/Artigau

Ernest Villegas

Voinitski/Müller

Josep Mota

Cèsar/Morgan

Armand Villén

Sandra, filla de Magnus

Nausicaa Bonnín

Direcció

Oriol Broggi

Escenografia

Oriol Broggi

Pep Barcons

Eugenio Szwarczer

Il·luminació

Pep Barcons

Disseny de vestuari

Mariel Soría

So

Oriol Broggi

Construcció d'escenografia

Eugenio Szwarczer

Ajudant de direcció

Pau Carrió

Producció

Sala Beckett amb

la col·laboració

de Temporada Alta 2005

Agraïments

Ferrí Soler, la perla 29,

Glòria Rull i M.A. Broggi,

Montse Gimfreny.

Durada de l'espectacle

1 h i 45 min, sense entreacte

Estrena

8/12 Temporada Alta 2005

Síntesi

L'any 1991, les coses comencen a canviar a la Unió Soviètica. Andros Borodian Magnus, cap del grup d'empreses més poderós del Mediterrani, decideix invertir-hi tots els recursos disponibles per dominar un mercat immens i convertir el seu grup en una de les corporacions més importants del món. Tanmateix, les tímides reformes semblen amenaçades i es comença a parlar d'un cop d'estat. El govern, el Vaticà, els barons, els fills, la filla, la dona... tots tenen bons motius per desfer-se d'un Magnus entestat a continuar malgrat la imminència del desastre. **Jordi Teixidor**

"*Magnus* (Premi Ignasi Iglésias 1992) és una obra que s'aparta decididament de qualsevol temptació de realisme, no sols perquè l'acció transcorre en un espai abstracte i irreal, sinó també pel verb dels personatges. Aquests són deliberadament falsos i es permeten bromes impossibles en la vida real; així, neixen, viuen i moren en un espai diferent del de la vida i no intenten enganyar-nos. Podríem dir que *Magnus* es deu sobretot a fets com ara l'evolució del món, la caiguda de murs que semblaven intocables, l'enderrocament de molts principis ètics o la consciència que el món va a la deriva fermament governat per timoners cecs. Hi ha encara raons per afirmar que *Magnus* és una tragèdia.

L'estructura de l'obra és anàloga a la d'*Edip rei*: algú que té el poder de fer moure el món i, aleshores, és mogut pel món, de manera que es converteix, així, en víctima del seu propi moviment; aquest és, al capdavall, l'esquelet de tota tragèdia. Però *Magnus* és un personatge terriblement contemporani i no una versió modernitzada de l'heroi clàssic."

Fragment del Pròleg de Jaume Melendres per *Magnus*

En el marc d'una operació conjunta entre les Sales Alternatives de Barcelona per reivindicar textos i autors del repertori contemporani català, la Sala Beckett duu a escena l'obra guanyadora del premi Ignasi Iglésias l'any 1992.

L'Alternativa dels 70: Altres activitats

>> Lectura dramatitzada d'*El Pati*, de Jordi Teixidor. Direcció de Víctor Muñoz. 17 de desembre.

>> Taula rodona amb Rodolf Sirera, Jaume Melendres, Jordi Teixidor, Josep Maria Benet i Jornet. Moderadora Núria Santa Maria. 22 de desembre a les 18 h.

>> Seminari de dramaturgia: *Sis lliçons, sis autors contemporanis*, amb Rodolf Sirera, Jaume Melendres, Jordi Teixidor, Josep Maria Benet i Jornet, Sergi Belbel i Jordi Galcerán. Del 9 al 25 de gener.

Els mapes del temps

(Fragment del pròleg de *Magnus*. Ed. Institut del Teatre 1994)

Aquest és l'objectiu de *Magnus* i la raó de la seva escriptura: esbrinar com ens hem de comportar demà a partir dels mapes panoràmics de l'avui via satèl·lit, via imaginació, des d'una òptica global. I d'aquí prové la seva forma tràgica. Per començar, *Magnus* s'aparta decididament de qualsevol temptació de realisme, no sols perquè l'acció transcorre en un abstracte i irreal espai vestibular que aquí té la forma de búnquer-jardí, sinó sobretot pel *verb* dels personatges, que n'és al capdavant la substància, la carn. A *Magnus*, tothom parla en prosa, certament, però aquesta prosa és tan inversemblant com l'hexàmetre grec o l'alexandrí francès: cap cardenal, cap pistoler a sou, cap mare, cap *capo* de la màfia, no ha parlat ni parlarà mai de la manera que Teixidor els fa parlar. Els personatges de Teixidor, com els de Shakespeare i els de Brecht, no són fotografies de la gent del barri (residencial) on viuen atrinxerats els poderosos. Són, com els mapes del temps, pures creacions artístiques relacionades amb el present per analogia i no —com en el drama realista— amb pretensions de fotocòpia. I precisament perquè l'analogia és la forma expressiva que diferencia l'art de la ciència (i l'escriptura literària de la transcripció simplement documental), els personatges de Jordi Teixidor són deliberadament «falsos»: es permeten bromes impossibles a la vida real («per caritat, no desafiï el Vaticà», diu el cardenal Damiani), tendeixen a l'autoadjectivació exagerada («aquesta tasca titànica que he emprès»), recorren constantment a metàfores de caràcter còsmic (sovint contrapuntades: «planeta/cuc», «força natural/boia de detritus», «escòria/selva») o de registre èpic («camp de batalla», «escorxador», «combatent», «pígemeu») i anuncien en desvergonyits soliloquis les seves intencions; com Hamlet, despleguen verbalment la seva estratègia abans de convertir-la en una línia d'acció. En altres paraules, els personatges de Jordi Teixidor neixen, viuen i moren en un espai *ficció*, diferent del de la vida, i no intenten enganyar-nos. Ni tan sols pretenen fer-nos creure que tenen una vida interior secreta i opaca que nosaltres, lectors o espectadors, haurem de descobrir si som intel·ligents: els seus sentiments són posats al damunt de les taules d'una manera tan clara, que a l'autor ja no li cal escriure acotacions «psicològiques» o d'estat d'ànim. Amb escasses excepcions, totes les didascàlies de *Magnus* són estrictament descriptives, o de l'aspecte del personatge o bé de les seves accions físiques («L'oficial es quadra», «Magnus consulta el seu rellotge», «El prelat es tomba», «El guàrdia recull el colom mort», etc.). Són,

en general, indicacions sàvies, que provenen d'un home que ha trepitjat moltes taules i sap molt bé quines acotacions són útils i quines haurà de respectar el director *volens nolens*, i quines podria saltar-se si volgués. En definitiva, quines són necessàries per a l'actor, destinatari últim del text. Però, al marge dels aspectes estrictament verbals, hi ha raons més de fons per afirmar que *Magnus* és una tragèdia, una «meteorologia». Encara que l'argument no coincideixi amb el d'*Èdip rei*, l'estructura de la història és la mateixa: algú que té el poder de fer moure el món i, alhora, és mogut pel món de tal manera que es converteix en víctima del seu propi moviment. Aquesta dialèctica entre l'acció i la reacció (amb balanç negatiu) és l'esquelet de tota tragèdia (també de *Fedra*, d'*Antígona*, de *Mare Coratge*), però la forma tràgica exigeix encara un altre requisit: la transformació de la situació feliça en situació malaurada sempre es basa en la constant i necessària aparició de missatgers, de portadors d'informació. De fet, totes les tragèdies poden ser dibuixades amb dos cercles concèntrics: al de dins, hi ha el saber i la necessitat de l'individu, del protagonista; al de fora, el saber i la necessitat del cor, el saber i la necessitat social. El discurs de la tragèdia, per tant, no prové de l'acció del protagonista, sinó de l'articulació de les seves accions amb la paraula dels missatgers.

Magnus és un personatge tràgic perquè, com Èdip, viu i treballa al centre del món, i és igualment vulnerable: també depèn d'informacions que provenen de l'exterior i que, per més gran que sigui el seu poder, no controla del tot. *Magnus* i Èdip han de confrontar les pròpies *certeses* amb les evidències que arriben des de fora, a través de portaveus que al text de Sòfocles es deia Tirèsies i al text de Teixidor es diuen Voinitski o Petitjean. Però, a més a més, *Magnus* és un personatge terriblement contemporani, i no una versió modernitzada de l'heroi clàssic, perquè el cercle exterior (el saber social) ha variat. La diferència entre *Magnus* i Èdip és que ha canviat la font d'informació dels poderosos: la distància que els separa és la que hi ha entre dues societats, entre dos sistemes d'informació. Abans, la font era l'oracle, és a dir, una veu exterior, sagrada i ambigua, que sempre es confirmava precisament perquè era ambigua. *Magnus*, en canvi —l'home modern—, ha construït una xarxa d'informacions laica i científica que té les formes «objectives» de cotitzacions borsàries, d'enquesta sociològica, de resultats electorals, un sistema destinat a llegir unívocament els mapes del temps i a prendre a cada instant les decisions correctes. La «tragèdia» de *Magnus* és que aquest sistema informatiu no funciona. Els seus

adversaris no són antagonistes perquè persegueixin interessos diferents i irreconciliables. Són enemics perquè interpreten els signes d'una manera diferent. Tots ells es debaten en la mateixa lluita: saber què passa. Cadascun d'ells és un sistema de lectura. Viuen una tragèdia per la mateixa raó que Jordi Teixidor l'ha escrita: com interpretar els fronts freds i calents, els ciclons i els anticiclons, les isòbares? Com endevinar el sentit de les inversions tèrmiques i ideològiques que es produeixen al planeta? A l'ombra de Sòfocles, de Shakespeare, de Brecht i d'Espriu, Jordi Teixidor ens ho pregunta i s'ho pregunta. I *Magnus* és una obra d'art perquè no proposa cap resposta als dubtes que l'han engendrada. Simplement, ens consola una mica perquè, si ni els *Magnus* endevinen el futur, com l'hauríem de conèixer nosaltres, pobres humans?

Jaume Melendres

Jordi Teixidor

Barcelona, 1939.

Autor, director i actor. Va ser cofundador del grup de teatre independent El Camaleó, 1963.

Autor d'un gran nombre d'obres, com ara

El retaule del flautista. Premi J.M. de Sagarra 1968. *Alliança del Poble Nou*, 1970; *Capsa*, 1971 - Edicions 62, *El Galliner*. *L'auca del senyor Llovet*, Poliorama, 1972. *La jungla sentimental*, S. Villarroel, 1975 - Edicions 62. *Dispara, Flanagan!* Premi C. de Granollers, 1975 - Edicions 62. *El drama de les camèlies*. Premi C. de Granollers 1981, TVE - Edicions 62. *David, rei*. Premi I. Iglésias 1985, Regina, 1986 - Inst. del Teatre, 1986. *La ceba*. Premi C. de València 1987, P. Cultural i Recreatiu, Cornellà, 1993 - Ed. 62. *Residuals*. Premi I. Iglésias *ex aequo* 1988. Premi Crítica Serra d'Or 1992. *Romea* (CDGC), 1991 - Inst. del Teatre, 1989. *Magnus*, 1992. Premi I. Iglésias 1992 - Inst. del Teatre, 1994. *Führer*, 1998. Proa, 2001. *Sota la capa del cel*, amb Gerard Vázquez. 2003, inèdit.

Assaigs de teoria dramàtica

El drama, espectacle i transgressió, Assaig, Premi X. Fàbregas 1988 - Inst. del Teatre, 1989. *L'estructura del drama clàssic*, Assaig, La Busca, 2002.

Foto: Gemma Miralda